

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ ЯК СУБ'ЄКТ ЗАПОБІГАННЯ ДОМАШНІЙ ЗЛОЧИННОСТІ

NATIONAL POLICE AS THE SUBJECT OF HOME STORY

**Боровик А.В., к.ю.н., доцент,
професор кафедри кримінально-правових та адміністративно-правових дисциплін,
проректор з наукової роботи**

*Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'ячука
ORCID ID 0000-0003-1834-404X*

**Ткачук В.Є., к.ю.н., доцент,
завідувач кафедри суспільно-правових дисциплін**

*Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'ячука
ORCID ID 0000-0002-9537-6056*

У статті зазначено, що одним із найважливіших суб'єктів запобігання домашній злочинності є Національна поліція України. Виокремлено види кримінальних правопорушень, що вчиняються у домашній сфері. Проаналізовано загальний масив нормативно-правових актів щодо наявності положень, які регулюють питання запобігання домашній злочинності з боку Національної поліції України.

Зауважимо, що серед кримінологічних проблем злочинності в Україні на порядок денний стала проблема домашньої злочинності, яка в більшості випадків була і залишається найбільш латентною серед інших кримінальних правопорушень. А тому, визнаючи сім'ю осередком суспільства, необхідно зазначити, що без підтримки держави та її інституцій, на жаль, проблему домашньої злочинності вирішити майже неможливо. І пов'язано це з тим, що сім'я не завжди спроможна виконувати свою головну функцію – забезпечення належного добробуту та виховання дітей.

Проблема домашньої злочинності в Україні в значній мірі спричинена умовами перехідного стану нашого суспільства, невизначеністю на даному етапі його ціннісної системи, кризою духовних підвалин життя людей. Основною причиною цього процесу стало те, що проблема домашньої злочинності тривалий час в Україні була міцно прихована заборонам втручання держави в особисте та приватне життя людей.

Але найбільш цікавою причиною було те, що і члени сім'ї не бажали виносити цю проблему на осуд суспільства (а що скажуть на роботі, а як дивитися в очі сусідам тощо). На жаль, типовою є ситуація, коли жертва виправдовує кривдника, пробачає його і не вдається до спроб захисту. Однак через деякий час у сім'ї знову починає зростати психологічне напруження і цикл вчинення протиправного діяння кривдником повторюється, і його інтенсивність постійно зростає.

Визначено, що метою цієї публікації є виокремлення Національної поліції України як суб'єкта запобігання домашньої злочинності. Для реалізації вказаної мети варто вирішити такі завдання: проаналізувати стан наукового дослідження проблеми та матеріали вже існуючих наукових публікацій; виявити та розкрити серед них положення, що стосуються діяльності Національної поліції України у сфері запобігання домашній злочинності; об'єднати їх за спільними ознаками та сформулювати власні висновки.

У статті запропоновано створити сімейний суд або закріпити у кримінальній палаті за суддею обов'язок розглядати кримінальні правопорушення у домашній сфері. Покласти на суддю обов'язок, за вчинення кримінального правопорушення до кривдника застосувати також різноманітні виховні заходи впливу, як: відшкодування шкоди працею на користь жертви домашньої злочинності або громади, вибачення перед членами родини, умовне покарання, відвідування реабілітаційного центру тощо.

Для всебічного вивчення особистості та потреб кривдника домашньої злочинності суд може звернутися до психологічної експертизи. Вона має бути обов'язковою у випадку застосування до кривдника покарання у виді позбавлення волі на певний строк.

Ключові слова: поліція, запобігання, злочинність, кривдник, жертва, кримінальне правопорушення.

The article states that the National Police of Ukraine is one of the most important subjects of domestic crime prevention. The types of criminal offenses committed in the domestic sphere are singled out. The general array of normative and legal acts on the existence of provisions regulating the prevention of domestic crime by the National Police of Ukraine is analyzed.

It must be noted, that the problem of domestic crime among the criminological problems of crime in Ukraine, which in most cases was and remains the most latent among other criminal offenses is relevant today.

Therefore, recognizing the family as the center of society, it should be noted that, unfortunately, the problem of domestic crime is almost impossible to solve without the support of the state and its institutions. This is due to the fact that the family is not always able to fulfill its main function - to ensure the proper welfare and upbringing of children.

The problem of domestic crime in Ukraine is largely caused by the conditions of transition of our society, uncertainty at this stage of its value system, the crisis of the spiritual foundations of people's lives. The main reason for this process was that the problem of domestic crime in Ukraine has long been firmly hidden by the prohibition of state interference in people's private lives.

But the most interesting reason was that family members did not want to blame this problem on society (what the people at the work will say, how to look in the eyes of neighbors, etc). Unfortunately, a typical situation is when the victim acquits the offender, forgives him and does not try to protect himself. However, after some time the psychological tension in the family begins to grow again and the cycle of committing an illegal act by the offender is repeated, and its intensity is constantly increasing.

It is determined that the purpose of this publication is to single out the National Police of Ukraine as a subject of domestic crime prevention. To achieve this goal, the following tasks should be solved: to analyze the state of scientific research of the problem and materials of existing scientific publications; identify and disclose among them the provisions relating to the activities of the National Police of Ukraine in the field of prevention of domestic crime; unite them on common grounds and form their own conclusions.

The article proposes to create a family court or to assign a criminal duty to a judge to deal with criminal offenses in the domestic sphere. To oblige the judge to apply various education by measures to the offender for committing a criminal offense, such as compensation for labor damage in favour of the victim of domestic crime or community, apology to family members, suspended sentence, visiting a rehabilitation center, etc.

The court may resort to psychological examination for a comprehensive study of the identity and needs of the perpetrator of domestic crime. It should be mandatory if the offender is sentenced to a term of imprisonment.

Key words: police, prevention, crime, offender, victim, criminal offense.

Постановка проблеми. Серед кримінологічних проблем злочинності в Україні на порядок денний стала проблема домашньої злочинності, яка в більшості випадків була і залишається найбільш латентною серед інших кримінальних правопорушень. А тому, визнаючи сім'ю осередком суспільства, необхідно зазначити, що без підтримки держави та її інституцій, на жаль, проблему домашньої злочинності вирішити майже неможливо. І пов'язано це з тим, що сім'я не завжди спроможна виконувати свою головну функцію – забезпечення належного добробуту та виховання дітей.

Проблема домашньої злочинності в Україні в значній мірі спричинена умовами перехідного стану нашого суспільства, невизначеністю на даному етапі його ціннісної системи, кризою духовних підвалин життя людей. Основною причиною цього процесу стало те, що проблема домашньої злочинності тривалий час в Україні була міцно прихована заборонам втручання держави в особисте та приватне життя людей.

Але найбільш цікавою причиною було те, що і члени сім'ї не бажали виносити цю проблему на осуд суспільства (а що скажуть на роботі, а як дивитися в очі сусідам тощо). На жаль, типовою є ситуація, коли жертва виправдовує кривдника, пробаває його і не вдається до спроб захисту. Однак через деякий час у сім'ї знову починає зростати психологічне напруження і цикл вчинення протиправного діяння кривдником повторюється, і його інтенсивність постійно зростає.

Постановка завдання. Метою цієї публікації є виокремлення Національної поліції України як суб'єкта запобігання домашньої злочинності. Для реалізації вказаної мети варто вирішити такі завдання: проаналізувати стан наукового дослідження проблеми та матеріали вже існуючих наукових публікацій; виявити та розкрити серед них положення що стосуються діяльності Національної поліції України у сфері запобігання домашній злочинності; об'єднати їх за спільними ознаками та сформулювати власні висновки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасній кримінологічній практиці ідея запобігання домашній злочинності в Україні і як не стати її жертвою виникла не випадково. Її обумовило те, що домашня злочинність зародилася на кримінологічному матеріалі наукових розвідок вітчизняних вчених. За роки незалежності України проблема запобігання домашній злочинності висвітлювалася у низці дисертаційних досліджень, зокрема: Л. В. Крижної «Попередження злочина, що вчиняються у сфері сімейно-побутових відносин» (2000 р.); Б. М. Головкина «Сімейно-побутові конфлікти в системі детермінації умисних вбивств і тяжких тілесних ушкоджень» (2002 р.); О. І. Белової «Кримінально-правова характеристика системи злочинів проти сім'ї та неповнолітніх» (2006 р.); О. В. Ковальнової «Діяльність служби дільничних інспекторів міліції щодо попередження насильству в сім'ї» (2008 р.); О. І. Зазимко «Кримінологічна характеристика, детермінація та запобігання подружнім вбивствам» (2010 р.); О. Д. Коломойця «Адміністративно-правове регулювання відповідальності за вчинення насильства у сім'ї, невиконання захисного припису або непроходження корекційної програми» (2010 р.); М. Ю. Самченко «Кримінологічна характеристика та попередження сімейному насильству щодо неповнолітніх» (2011 р.). З позицій соціології, проблеми насильства в сім'ї досліджував О. В. Бойко у дисертації «Насильство в сім'ї: соціологічний аналіз явища» (2003 р.). Натомість А. Б. Блага захистила докторську дисертацію на тему: «Насильство в сім'ї: кримінологічний вимір, детермінація, запобігання» (2015 р.). М.Г. Кузнецов Домашнє насильство: кримінологічна характеристика та запобігання (2019р) та ін. Проте, після 2017 року тема Національна поліція, як суб'єкт запобігання домашній злочинності в Україні не

була предметом дослідження, що і зумовлює актуальність вибору наукової статті.

Виклад основного матеріалу. Беззаперечно свого осмислення домашня злочинність, як суспільно-небезпечне явище, що вчиняється у домашній сфері набула у XXI столітті з прийняттям Верховною Радою України у 2017 році нового Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» та внесенням змін і доповнень до Кримінального кодексу України, а також змінами і доповненнями у 2019 році.

Необхідно зазначити, що прийняття Верховною Радою України Закону України від 6 грудня 2017 року № 2227-VIII «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України з метою реалізації положень Конвенції Ради Європи про запобігання насильству щодо жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами» (далі – Закон України № 2227-VIII) Кримінальний кодекс України доповнено новими статтями, які передбачають наступні склади кримінальних правопорушень, що вчиняються у домашній сфері:

1) ст. 126-1 «Домашнє насильство», тобто умисне систематичне вчинення фізичного, психологічного або економічного насильства щодо подружжя чи колишнього подружжя або іншої особи, з якою винний перебуває (перебував) у сімейних або близьких відносинах, що призводить до фізичних або психологічних страждань, розладів здоров'я, втрати працездатності, емоційної залежності або погіршення якості життя потерпілої особи, – карається громадськими роботами на строк від ста п'ятдесяти до двохсот сорока годин, або арештом на строк до шести місяців, або обмеженням волі на строк до п'яти років, або позбавленням волі на строк до двох років.

2) ст. 151-2 «Примушування до шлюбу» тобто примушування особи до вступу в шлюб або до продовження примусово укладеного шлюбу, або до вступу в співжиття без укладання шлюбу, або до продовження такого співжиття, або спонукання з цієї метою особи до переміщення на територію іншої держави, ніж та, в якій вона проживає, – карається арештом на строк до шести місяців або обмеженням волі на строк до трьох років, або позбавленням волі на той самий строк.

3) ст. 134 КК України «Незаконне проведення абортів або стерилізації» викладена в новій редакції - тобто примушування до абортів без добровільної згоди потерпілої особи – карається обмеженням волі на строк до п'яти років або позбавленням волі на строк до трьох років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років або без такого;

4) ст. 152 КК «Зґвалтування» тобто вчинення особою чоловічої чи жіночої статі дій сексуального характеру, пов'язаних із вагінальним, анальним або оральним проникненням в тіло іншої особи з використанням геніталій або будь-якого іншого предмета, без добровільної згоди потерпілої особи - тобто вчинення особою чоловічої чи жіночої статі дій сексуального характеру, пов'язаних із вагінальним, анальним або оральним проникненням в тіло іншої особи з використанням геніталій або будь-якого іншого предмета, без добровільної згоди потерпілої особи (зґвалтування) – карається позбавленням волі на строк від трьох до п'яти років;

5) ст. 153 КК України «Сексуальне насильство» викладене в новій редакції - тобто вчинення будь-яких насильницьких дій сексуального характеру, не пов'язаних із проникненням в тіло іншої особи, без добровільної згоди потерпілої особи [1].

Грунтуючись на наведених положеннях Кримінального кодексу України вбачається, що одним із суб'єктів запобігання домашньої злочинності є такий правоохоронний орган як Національна поліція України. Згідно з ст. 18 Закону України «Про Національну поліцію» одним із обов'язків поліцейського на всій території України неза-

лежно від посади, яку він займає, місцезнаходження і часу доби в разі звернення до нього будь-якої особи із заявою чи повідомленням про події, що загрожують особистій чи публічній безпеці, або в разі безпосереднього виявлення таких подій, є вжиття необхідних заходів з метою рятування людей, надання допомоги особам, які її потребують, і повідомити про це найближчий орган поліції [2].

Як показало дослідження з прийняттям Верховною Радою України у 2017 році нового Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» та внесення змін і доповнень до Кримінального кодексу України ситуація щодо проблеми домашньої злочинності різко змінилася. Варто наголосити, що упродовж 2019 року до Національної поліції України надійшло 141814 повідомлень з числа яких 98,7 % від дорослих і 1,3 % від дітей. Переважна кількість заяв та повідомлень надійшла від жінок -113403 про те, що в їх сім'ях вчинено кримінальне або адміністративне правопорушення.

Крім того у 2019 році було виявлено правоохоронними органами державними інституціями і громадкістю 45385 сімей, в яких регулярно чиниться насильство до членів родини, у зв'язку з чим, на профілактичний облік було поставлено 72834 домашніх кривдників [3]. Щорічне збільшення вчинення кримінальних правопорушень у сім'ї показав аналіз роботи Національної поліції також і у 2020 році. Так, за даними Національної поліції України до них надійшло 208 784 заяв, повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події, пов'язані з домашньою злочинністю.

В тому числі, поліцейськими складено понад 132,7 тис. адміністративних протоколів за фактами вчинення домашнього насильства, насильства за ознакою статі, невиконання термінового заборонного припису або неповідомлення про місце свого тимчасового перебування (стаття 173-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення).

Усього поліцейськими виявлено та припинено понад 133,6 тис. адміністративних правопорушень за статтею 173-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення та майже 96,2 тис. осіб, які їх учинили, з них 12,2 тис. (12,6 %) – повторно.

Протягом 2020 року розслідувано 3319 кримінальних проваджень за кримінальними правопорушеннями, пов'язаними з домашнім насильством, з них за статтею 115 (Умисне вбивство) Кримінального кодексу України – 74, за статтею 121 (Умисне тяжке тілесне ушкодження) – 77, за статтею 122 (Умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження) – 64, за статтею 125 (Умисне легке тілесне ушкодження) – 118, за статтею 126 (Побої і мордування) – 140, за статтею 126-1 (Домашнє насильство) – 1669 [4].

На обліку в Національній поліції України у 2020 році перебувало понад 81,9 тис. осіб, які вчинили домашнє насильство, з яких 126 – у зв'язку з виданням обмежувального припису. Поряд з тим, у 2020 році за результатами розгляду заяв, поданих, зокрема, адвокатами безоплатної правової допомоги судами винесено 237 обмежувальних приписів [4].

Підрозділами ж дізнання Національної поліції за 2020 рік розпочато 210 кримінальних проваджень за фактами виявлення кримінальних правопорушень, відповідальність за які передбачено статтею 390-1 Кримінального кодексу України «Невиконання обмежувальних заходів, обмежувальних приписів або не проходження програми для кривдників».

Це свідчить про те, що особи яким судами встановлюються обмежувальні заходи, часто не дотримуються встановлених обмежень та повторно ставлять під загрозу життя та здоров'я потерпілих осіб. Тобто умисно не виконують покладені на нього обмеження. Щодо звернень громадян про вчинення кримінального правопорушення

в сім'ї то в розділі II Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 28 лип. 2017 р. № 650. встановлено, що одним із напрямів діяльності дільничного офіцера поліції є вжиття заходів для запобігання вчиненню домашнього насильства та його припинення [5].

Варто також наголосити, що з метою підвищення довіри громадян до поліції та ефективній протидії домашній злочинності Національна поліція України започаткувала пілотний проект зі створення мережі поліцейських мобільних груп проти насильства – «Поліна» (доручення № 1005/05/20–2 «Про впровадження новітніх форм та методів роботи з реагування на факти вчинення насильства в сім'ї» від 27 січня 2017 р.). Мережа таких поліцейських мобільних груп як пілотний проект почав запроваджуватися в Дарницькому районі м. Києва, Малиновському районі м. Одеса та в м. Северодонецьку (Луганська область). Згодом проект був поширений на Новокодацький район Дніпропетровської області, Суворовський район м. Одеси, Лівобережний район м. Маріуполь, Бердянськ [6, с. 45].

Основним завданням цих груп є створення ефективної системи виявлення, реагування та протидії офіцерами поліції (дільничними офіцерами поліції, працівниками патрульної поліції, ювенальної превенції, слідства, карного розшуку) випадкам домашнього насильства, забезпечення супроводу та захисту для постраждалих та попередження подальшого циклу насильства., а також налагодженню взаємодії поліції із суб'єктам, дотичними до теми насильства, у забезпеченні справедливості при допомозі постраждалим та покаранні кривдників.

Крім того, в Україні вже діє Національна «гаряча» лінія з запобігання домашнього насильства, торгівлі людьми та гендерної дискримінації. Консультації надаються безкоштовно, цілодобово, анонімно і конфіденційно із залученням експертів, зокрема представників Національної поліції. Варто зауважити, що Національна «гаряча лінія» є важливим елементом в системі перенаправлення та надання допомоги жертвам домашньої злочинності та інших видів гендерно зумовленого насильства в Україні.

Слід зазначити, що завдання запобігання домашній злочинності з боку Національної поліції України передбачає і створення умов його раннього виявлення та своєчасної корекції, де ефективно має функціонувати інститут дільничних офіцерів поліції. На них покладені обов'язки щодо своєчасного реагування на правопорушення, вчинені в сімейній сфері, побутових конфліктів, недопущення вчинення кримінальних правопорушень.

Також варто відзначити необхідність введення інституту соціального супроводу дільничними офіцерами поліції сімей, в яких великий ризик виникнення вчинення кримінального правопорушення у домашній сфері, для яких нерідкі сімейні скандали, побутові конфлікти це норма поведінки приватного життя.

У зв'язку з викладеним наголошуємо на тому, що дане положення вимагає також законодавчих і кадрових рішень. Зокрема, удосконалення потребує роботу дільничних офіцерів поліції в даному напрямі, оскільки вони найбільш наближені до населення, мають реальні можливості оперативного втручання в побутові конфлікти. Їх робота із запобігання домашній злочинності теоретично повинна бути досить ефективною при належному її виконанні.

Однак на практиці потенціал інституту дільничних офіцерів у сфері запобігання домашній злочинності використовується недостатньо. Дільничний офіцер є представником поліції, які виконують покладені на нього завдання по запобіганні злочинності та охороні громадського порядку на закріпленій за ним в установленому порядку частині території, яку обслуговує Національна поліція України. А вирішення сімейних конфліктів – це один

із пріоритетних напрямів роботи не тільки дільничних офіцерів поліції, а і поліціантів Національної поліції, які перші виїжджають на виклик вчинення кривдником (кривдницею) кримінального правопорушення.

Отже, як бачимо основним суб'єктом запобігання домашньої злочинності є Національна поліція України і особливо дільничний офіцер поліції. Особливості, характер і масштаби роботи, що здійснюється дільничними офіцерами поліції, висувають низку обов'язкових для виконання вимог, основними з яких є точне та неухильне дотримання законів (відомчих нормативних актів МВС України, міжнародно-правових документів) та прав громадян; чітке знання і дотримання своїх прав і обов'язків, методів застосування профілактичних заходів, уміле їх використання, правильне та обгрунтовано застосування спецзасобів та зброї. Зазначені загальні завдання, обов'язки і права знайшли відображення, уточнення і конкретизацію в Інструкції [4]. Зазначене положення наділяє дільничних офіцерів поліції низкою повноважень щодо спеціально-кримінологічного запобігання вчинення кримінальних правопорушень у домашній сфері. Зокрема, це робота за такими напрямками:

- 1) загальна профілактична робота – комплекс заходів, спрямованих на вивчення причин та умов, які призводять до вчинення кримінальних правопорушень у домашній сфері, їх усунення в межах своєї компетенції, проведення профілактично-роз'яснювальної роботи серед членів родини;
- 2) індивідуальна профілактична робота – комплекс заходів щодо конкретних осіб, схильних до вчинення кримінальних правопорушень у домашній сфері.

У сучасній практиці роботи Національної поліції України одним із важливих напрямів їх роботи є саме запобігання домашній злочинності оскільки, згідно з п. 18.2 Положення, записано вміння працівника поліції використовувати у запобіганні правопорушень (кримінальних або адміністративних) можливостей, передбачених Законом України «Про запобігання та протидію домашньому насильству». Також дане положення надає право працівнику поліції уживати до кривдників домашньої злочинності наступні запобіжні заходи:

- 1) виявляти причини і умови, що сприяють вчинення кривдником домашньої злочинності;
- 2) брати кривдника на профілактичний облік та проводити з ним виховно-попереджувальну роботу;
- 3) відвідувати сім'ї, члени яких перебувають на профілактичному обліку, за місцем їх проживання і проводять з ними профілактичну роботу;
- 4) виносити офіційні попередження кривднику домашньої злочинності про неприпустимість вчинення з його боку кримінального правопорушення;
- 5) приймати та розглядати у межах своїх повноважень, визначених законом, заяви і повідомлення про вчинення з його боку кривдника кримінального правопорушення або про реальну загрозу його вчинення;
- 6) повідомляти членів сім'ї, де виникає реальна загроза вчинення кримінального правопорушення, про права, заходи і послуги, якими вони можуть скористатися;
- 7) готують матеріали до суду щодо застосування до кривдника обмежувального припису передбачених Законом України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» та контролюють виконання вимог даного припису;
- 8) направляють кривдників, які вчинили домашнє насильство до кризових центрів для проходження корекційної програми тощо [7].

Варто також погодитись з думкою О. Д. Коломойця, що діяльність державних органів у досліджуваній сфері не в повній мірі відповідає реаліям сьогодення, оскільки на практиці не забезпечує в повному обсязі захист прав жертви домашньої злочинності відповідно до міжнародних положень та норм вітчизняного законодавства.

Зокрема, це стосується відсутності дієвого механізму, який би припиняв домашнє насильство відразу після звернення жертви [8, с. 118].

Окремо варто звернути увагу і на проблему вчинення кримінального правопорушення в сім'ї дитиною. На думку вітчизняної вченої В.О. Іщенко дитина – кривдник визначається як особа, яка не досягла 18 років та вчинила зокрема, таке кримінальне правопорушення як домашнє насильство у будь якій формі [9, с. 56].

Ми переконані, що одним із реальних кроків у вирішенні зазначеної проблеми може бути здійснення заходів щодо підвищення рівня взаємодії і координації всіх державних органів та налагодження тісної співпраці органів Національної поліції із громадськими організаціями. Прикладом такої взаємодії є створення в містах України громадської організації «Сусідська варта», як одна з моделей комунікації поліції і громади. Сусідська варта покликає налагодити комунікацію мешканців будинків із поліцією для підвищення безпеки в громадах. Метою комунікації є те, що громадяни зможуть повідомляти поліцію про проблеми у сфері безпеки та спільно з поліцією шукати рішення для їх подолання. А поліція у плануванні своєї роботи з питань безпеки має враховувати думку самого населення.

У жовтні 2019 року Міністерство юстиції України започаткувало нову форму запобігання домашній злочинності «Сімейні радники». До речі, сімейні радники надають безоплатну правову допомогу жертві домашньої злочинності та громадськості. Їх діяльність спрямована на забезпечення захисту прав громадян у сфері сімейного права.

Радники у запобіганні домашній злочинності — це комунікатори між людьми, які потребують допомоги, і тими інституціями, які забезпечують надання цієї допомоги, які самі раніше були в складних життєвих ситуаціях. Також вони на місці з'ясовуватимуть ситуацію щодо кожного конкретного випадку й одразу розв'язуватимуть проблему, а не відкладатимуть питання подалі в шухляду.

Відтепер сімейні радники співпрацюватимуть з юристами системи безоплатної правової допомоги, фахівцями державної виконавчої служби Мін'юсту, психологами, співробітниками Міністерства соціальної політики, Національної поліції і за потреби — з представниками інших органів влади.

Фактично сімейні радники визначатимуть проблеми громадян у соціальних мережах, надаватимуть інформацію щодо захисту їхніх прав, організуватимуть спеціалізовану та професійну допомогу державних органів влади. На жаль, на папері та в пресі ця система дуже красиво представлена, а в реаліях жертви домашнього конфлікту, оббивають пороги поліцейських дільниць, де їм ніхто не може допомогти.

Висновок. З огляду на викладене пропонується створити сімейний суд або закріплення у кримінальній палаті за суддею обов'язку розглядати кримінальні правопорушення у домашній сфері. Покласти на суддю обов'язок, за вчинення кримінального правопорушення до кривдника (кривдниці) застосувати також різноманітні виховні заходи впливу, як: відшкодування шкоди працею на користь жертви домашньої злочинності або громади, вибачення перед членами родини, умовне покарання, відвідування реабілітаційного центру тощо.

Важливо відмітити, що для всебічного вивчення особистості та потреб кривдника домашньої злочинності суд може звернутися до психологічної експертизи. Вона має бути обов'язковою у випадку застосування до кривдника або кривдниці покарання у виді позбавлення волі на певний строк.

Отже, проблема запобігання домашній злочинності є однією з давніх проблем, яка залишається вкрай актуальною для нашого суспільства, а тому роль Національної поліції України в запобіганні домашній злочинності є не оцімію важлива, оскільки саме її діяльність спрямована на її припинення, усунення небезпеки для життя і здоров'я всіх членів родини.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кримінальний кодекс України. Електронний ресурс: режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення 18.01.2022).
2. Про Національну поліцію: Закон України від 02 лип. 2015 р. № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 20.01.2022).
3. Звіт про результати роботи Національної поліції із запобігання та протидії домашньому насильству за 12 місяців 2019 року (форма № 1-ДН(/ Рукопис. - К.-2020-5с.
4. Звіт про результати роботи Національної поліції із запобігання та протидії домашньому насильству за 12 місяців 2020 року (форма № 1-ДН(/ Рукопис. - К.-2021-5с.
5. Про затвердження Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 28 лип. 2017 р. № 650. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z1219-10> (дата звернення: 20.11.2021).
6. Калашник О., Віллс Е. Протидія домашньому насильству : практичний посібник для поліцейських. Київ, 2018. 75 с.
7. Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України від 07 грудня 2017 р. № 2229-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19> (дата звернення: 20.11.2019).
8. Коломоєць О. Д. Адміністративно-правове регулювання відповідальності за вчинення насильства у сім'ї, невиконання захисного припису або не проходження корекційної програми : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Запоріжжя: Класичний приватний ун-т, 2010. 223 с.
9. Іващенко В.О. Окремі питання запобігання та протидії підрозділами ювенальної превенції національної поліції України домашньому насильству, вчиненому дітьми. Кримінологічна теорія і практика: досвід, проблеми сьогодення та шляхи їх вирішення[Тест] : матеріали між від. наук. - практ. круглого столу. (Київ, 04 листоп. 2021р) редкол: [В.В. Черней, С.Д. Гусарев, С.С. Чернявський та ін]. – Київ : Нац акад. внутр. справ, 2021. – 206с. С. 56